

Scandinavisch Koor

Het Scandinavisch Koor bestaat uit ongeveer twintig leden. Onder leiding van dirigent Gro Rapstad zingt het a capellakoor liederen van uitsluitend Scandinavische componisten in de originele talen: Deens, Noors en Zweeds. Het repertoire is een dwarsdoorsnede van de Scandinavische koormuziek: klassiek en modern, volksmuziek, geestelijk en wereldlijk. Het koor repeteert eens per twee à drie weken op zaterdagmorgen van 10-13 uur in het Witte Kerkje, Kampstraat 8 in Baarn.

Info: www.scandinavischkoor.nl

Van het bestuur

Dirigentenwissel

We hebben in april afscheid genomen van onze Noorse kanjer Arild Rohde. Hij heeft ervoor gekozen om met zijn kersverse gezin terug te gaan naar Noorwegen. We waren verdrietig, maar de goden (de Noorse?) waren ons goed gezind. Onmiddellijk konden we een andere Noorse kanjer, Gro Rapstad, strikken. Elders in deze nieuwsbrief leest u een interview met haar. Ze heeft ons inmiddels met succes door twee optredens geleid: op de Scandinaviëmarkt in Museum Schokland en in de Pauluskerk tijdens Cultureel Festival Baarn. Nu stoomt ze ons met verve klaar voor het kerstconcert 2018.

Repetities - De repetities voor het eerste halfjaar in 2019 zijn vastgesteld. Ze staan op de website.

Concerten - Twee concertdatums staan vast: het kerstconcert op zondag 9 december 2018 en het voorjaarsconcert op zondag 19 mei 2019. Beide concerten zijn in het Witte Kerkje in Baarn. We willen graag meer optredens, bijvoorbeeld in het bedrijfsleven en op festivals. We staan open voor uw tips en ideeën.

Nieuwe leden en donateurs - Het blijft moeilijk om nieuwe leden te vinden. Zingen in het Scandinavisch Koor is een keuze die inzet vereist waar sommige nieuwe leden zich op verkijken en daardoor afhaken. Wie niet wil zingen, maar zich

wel vriend van het Scandinavisch Koor voelt, is zeer welkom als donateur. Weet u niet of wilt zingen of aan de zijlijn meegenieten? Komt u dan eens naar een repetitie, al is het alleen maar om de sfeer te proeven.

Alle informatie kunt u vinden op www.scandinavischkoor.nl.

Tot ziens op het kerstconcert!

Namens het bestuur, groet van Annelize van Dijk (algemeen bestuurslid)

Gro Rapstad – Bruisend, dynamisch, ondernemend

Museum Schokland - Scandinavië Markt, mei 2018. Met overtuiging en enthousiasme stond ze in de museumkerk voor haar eerste optreden met het Scandinavisch Koor. Op een zonnige plek tussen de marktkramen vertelde onze nieuwe dirigente over haar achtergrond in Noorwegen en hoe ze in Nederland terecht is gekomen.

Gro Rapstad – geboren en getogen in Oslo – studeerde in 1983 af aan het conservatorium in de

Noorse hoofdstad. Om rond te komen, had ze haar studie gecombineerd met een baan als taxichauffeur. Eenmaal met haar Master of Arts-diploma op zak, bleef ze voor de kost de taxi besturen.

“Maar na twee jaar dacht ik, misschien is het toch fijner om iets met mijn opleiding te doen.” Ze solliciteerde en werd aangenomen als docent op een muziekgymsnasium met zeventig leerlingen in Mosjøen, vlak bij de poolcirkel. “Ik gaf les in pianospelen, dirigeren, componeren; alles binnen het vak muziek. Elke twee jaar gaven we een groot concert in de plaatselijke bioscoop. Ik heb daar van alles gedirigeerd, brassband, operettes, een rock-opera, een symphonieorkest, een gemengd koor en een harmonieband.

Gro en Helen bij het Huygensmuseum

Prachtig om daar met pubers te werken. Maar de winternachten in Mosjøen waren koud en donker.”

Bijna twintig jaar later verhuisde Gro naar Olden, een plaats aan de westkust van Noorwegen, iets boven Bergen. Opnieuw stak ze letterlijk de handen uit de mouwen. Ze werd manasje-van-alles in het huis waar de kunstverzamelaars William en Anna Singer hadden gewoond (uit hun collectie is Museum Singer Laren opgericht). Gro

maakte er schoon, verschoonde bedden, waste af, maar liet haar vak niet in de steek. “Ik had ook een eigen muziekbedrijfje, zo’n zzp-achtig ding. Ik gaf privé-pianoles, gaf les op de gemeentelijke muziekschool, dirigeerde twee koren en een brassband.”

Dat Gro nu in Nederland woont is de bonus van haar verhuizing naar Olden.

De Nederlandse kunsthistorica Helen Schretlen kwam ook naar het Oldenhuis; ze was bezig met een boek over William Singer. De twee

Gro Rapstad dirigeert La Muse s' Amuse

ontmoetten elkaar en in 2008 verhuisde Gro naar Nederland. Voor de liefde.

“Ik vond meteen een baantje als dirigent voor het vrouwenkoor [La Muse, s' Amuse](#). Dat koor heb ik nog steeds. Later kwam [Belle Fleur](#) erbij, een dameskoor van 75-plussers. Ze geven concerten en zingen geweldig. Als zzp'er is er altijd wel iets langsgelopen de afgelopen tien jaar.”

“En dan nu het Scandinavisch Koor. Blij dat ik weer een gemengd koor heb. Ik miste de mannenstemmen. Met mannen krijg je een ander repertoire. En het Scandinavische repertoire ken ik natuurlijk heel goed.”

Gro denkt aan thema's. “We kunnen bijvoorbeeld een thema 'dans' of 'dag' of 'nacht' doen. En ook moderne componisten hebben mooie a capella-koorarrangementen gemaakt.” Maar eerst komt het kerstconcert. “Eh... hebben de Denen ook humoristische kerstliedjes?”

Het is warm op Schokland. Gro haalt flesjes water en eet een broodje. We babbelen nog wat over koetjes en kalfjes, zoals de Afghaanse windhonden die Gro in Noorwegen had. “Nu heb ik geen hond meer en heb ik de vrijheid om zomaar weg te gaan. Dat doe ik niet, maar het kan.”

“Buiten muziek ben ik een beetje gek op sport. Ik kijk graag Giro d'Italia bijvoorbeeld, alleen het laatste halfuurtje, hoor. En ik golf. In Nederland ben ik beter en beter geworden. Het klimaat in Noorwegen is niet geschikt voor golf. Te koud en te veel sneeuw.”

“Tip voor het koor? Jullie zijn goed op elkaar afgestemd, maar jullie moeten ietsje beter naar elkaar luisteren. Dat gaan we in het najaar oefenen.”

Annelize van Dijk

Koor op warme Scandinaviëmarkt

Het was nog maar mei, zaterdag 26 mei om precies te zijn, maar de warme zomer van 2018 kondigde zich al aan. De jaarlijkse Scandinaviëmarkt op Schokland baadde die dag in fel zonlicht uit een wolkenloze hemel. Te fel zonlicht, en te warm, zo bleek, want het aantal bezoekers bleef duidelijk achter bij dat van voorgaande jaren. Wat weer tot voordeel had dat je zonder gedrang rustig alle kraampjes en de uitgestalde waren kon bekijken.

Vast programmapunt elk jaar zijn de optredens van het Scandinavisch Koor. Twee concerten stonden er gepland: aan het eind van de ochtend en halverwege de middag.

Voor de koorleden was het best spannend: het was het eerste optreden onder leiding van de nieuwe dirigente Gro Rapstad. Na het vertrek van Arild Rohde eind april was er vóór Schokland zegge en schrijve één repetitie geweest met Gro.

Het kerkje van Schokland

Natuurlijk ging het goed. Het koor deed zijn best en Gro dirigeerde alsof ze al jaren aan ons gewend was. Wat hielp, was dat we dit jaar mochten optreden in het mooie kerkje op Schokland. In die besloten ruimte met z'n goede akoestiek kwam het geluid van het koor prima tot zijn recht, beter dan in de open lucht of in een tent zoals in eerdere jaren. Voor herhaling vatbaar!

Willem Hekhuis

Tranen bij de poolcirkel in Noorwegen

Dinsdag 26 juni 2018

Vrachtschip Alk vaart onder de vlag van Antigua Barbuda door Noorse fjorden naar Stokmarknes, een plaats boven de Lofoten.

Het schip is meer dan veertien jaar oud. Op het voordek werkt een handjevol Filipijnen aan onderhoud. Zingend, giechelend ook, klauteren ze met gereedschappen langs en over containers. Onvoorstelbaar sterk, lenig als ballerina's. Ze dansen hun ambacht.

Op de brug staart de Griekse stuurman naar een radarscherm, staart de Russische kapitein in de stuurzetel naar z'n iPhone en staart de Nederlandse passagier (niet-meer-zo-piep), naar de kustrotsen. Mokjes koffie in de buurt. Alle tijd van de wereld. De midzomernachtzon gaat niet onder. Rustig deint het schip langs de eilandenkust richting poolcirkel.

Plotseling – niemand zag het aankomen – omsluit een grijs gordijn het schip. De rotsen worden onzichtbaar. Het schip begint te steigeren. De mokjes worden in veiligheid gebracht. Waarschijnlijk zijn de Filipijnen naar binnen gevluht, maar dat is vanaf de brug niet te zien, zo dik is het gordijn.

De kapitein houdt van muziek. Heeft een iPhone vol favorieten. In een halve seconde tovert hij de brug om in een platform voor Sting met het lied *Fragile*. Het volume van de muziek zwelt mee met de wassende regendruppels op de ruit. *On and on the rain will fall...* Wissers zwiepen de waterval opzij. Windvlagen maken het plaatje compleet. Muziek overtreft geweld,

komt rechtstreeks binnen. Oren zijn overbodig geworden.

De passagier op leeftijd krijgt natte ogen. Om haar evenwicht te bewaren klemt ze zich vast aan de railing bij de voorruit. De hoge golven, de verbondenheid op de brug, de muziek van Sting... Alles klopt. Het is zoals het is en de regen vertelt hoe kwetsbaar we zijn.

*On and on the rain will fall
Like tears from a star
On and on the rain will say
How fragile we are".*

Nawoord

Dat is wat muziek met mensen kan doen. Verbinden en geruststellen. Een meditatief Brits lied over regen en kwetsbaarheid midden in een Scandinavische wolkbreuk... hoe puur wil je het leven hebben!

Annelize van Dijk

Afscheid van een dirigent Hij kwam, zag en overwon!

“De jonge Noor Arild Rohde had in Oslo conservatorium gedaan, in Amsterdam koördirectie gestudeerd, en kwam toen bij ons. Dat Arild geen kleine jongen was, werd al gauw duidelijk! Een muzikaal wonder, met een absoluut gehoor en een charmante manier

om door ons gemaakte fouten te corrigeren.

Hoe hij het voor elkaar kreeg, weet ik niet, maar zelfs ik voelde me nooit persoonlijk door Arild aangesproken, met alle foute noten die ik zong.

Het inzingen was elke keer weer een klein feestje, als Arild ons heerlijke denkbeeldige geuren liet opsnuiven... mmmmmmmmm! Gapend en steeds korter of langer uitademend, wist hij het koor op vrolijke en innemende wijze op de knieën te krijgen.

Arild dirigeert het Luciaconcert 2016

Het gezicht van Arild was de spiegel van zijn gehoor: stralend als het goed klonk. Eventueel nog één keer dat zinnetje, maat of wist met zijn muziekkeuze, en ook met eigen arrangementen, een sfeer te scheppen die door de koorleden en publiek zeer gewaardeerd werd.

Ondanks drukke werkzaamheden, andere koren en concerten, een verhuizing van Ipendam naar Utrecht, kwam Arild altijd goed voorbereid op de repetities van het Scandinavisch Koor in Baarn.

En dan wordt er een kleine Olav geboren bij Arild en Ingrid. Daarom keert het jonge gezin terug naar Noorwegen, waar het een mooie toekomst tegemoet hoopt te gaan. Veel geluk! Veel succes! Veel plezier!”

Met deze woorden en vele andere waarderende teksten namen we in april 2018 afscheid van Arild in de tuin van de pas verhuisde Hans en Susan in Ermelo. Er werd gesproken, gezongen, muziek gemaakt en veel gepraat met en over Arild. Er was weer van alles aan heerlijk te eten en te drinken en ook de versgebakken Noorse wafels van Haje vonden gretig aftrek. En zelfs het weer leefde mee met het koor: prachtig, zonnig zomerweer ging over in een heftige donderbui, wat onze stemming uitstekend weergaf.

Greet Drost-Onrust

Arild en Bas van Geel zingen het hoogste lied, (Hoevelaken, 2015)

Kerstconcert

'Mens vi venter'

(Terwijl we wachten, Noors)

We hopen u te zien op ons Kerstconcert op zondag 9 december 2018 in het Witte Kerkje, Kampstraat 8 in Baarn. De zaal gaat open om 15.30 uur. Het concert begint om 16.00 uur en duurt een uur.

Toegangsprijs (inclusief drankje):
€ 12.- in de voorverkoop en € 15.- aan de zaal.

Vrienden van 2018 krijgen 50% reductie op hun kaartje. Kinderen t/m 12 jaar gratis.

Reserveren: stort € 12.- p/p op bankrekening
NL71 INGB 0000 1650 00 ,
t.n.v. Scandinavisch Koor;

- bellen kan naar nummer (0317) 45 30 30;
- een mailtje kunt u sturen naar:
greet@scandinavischkoor.nl.

• Redactie, vormgeving en verspreiding:
Annelize van Dijk, Haye Drost, Willem Hekhuis, Arja Lodder

Jul, jul, strålande jul

(Kerst, kerst, schitterende kerst, Zweeds)

Om alvast in de stemming te komen voor onze kerstuitvoering hier een vrije vertaling van het Kerstlied *Jul, jul, strålande jul*. Componist Gustav Nordqvist, Zweedse tekst Edvard Evers.

*Kerst, kerst, schitterende kerst,
Blink over sneeuw witte bossen,
Hemelse kronen met fonkelend licht,
Glanzende bogen in elk huis van God,
Psalmen, zoals gezongen in alle tijden,
Eeuwigdurend verlangen naar licht en vrede!
Kerst, kerst, schitterende kerst,
Schijn over witte wouden.*

*Kom, kom , gezegende kerst!
Leg je sneeuw witte vleugels
Over het bloed en geweld van de strijd,
Over de verzuchtingen van de mensheid,
Over de generaties die al rust vonden,
Over het nest van de jongsten.
Kom, kom, gezegende kerst,
Laat je sneeuw witte vleugels erover neerdalen.*

Paula van der Horst